

Krajský soud v Ostravě
Havlíčkovo nábř. 34
728 81 Ostrava 1

Ke sp. zn. KSOS 25 INS 10525 / 2016
32 ICM 2341/2017

V Brně dne 25. 1. 2018

Žalobce: **Ing. Lee Louda**, IČ: 693 26 681, se sídlem Vodičkova 41, PSČ 110 00 Praha 1, **insolvenční správce dlužníka OKD, a.s.**, IČ: 268 63 154, se sídlem Stonavská 2179, Doly, Karviná, PSČ 735 06 (dále také jen „**insolvenční správce**“)

Právně zastoupen: **JUDr. Dušanem Dvořákem**, advokátem, číslo osvědčení ČAK 9714, se sídlem a adresou pro doručování **DRV Legal, s.r.o. advokátní kancelář**, Brno, Hlinky 118, PSČ 603 00, datová schránka: mcbpt3u

Žalovaný: **Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky**, IČ: 47114304, se sídlem Vinohradská 178, 130 00 Praha 3 - Vinohrady

Vyjádření žalobce

Podepsáno elektronicky
Zasláno datovou schránkou

I. Úvod

1. Dne 13. 12. 2017 byl v insolvenčním rejstříku v rámci insolvenčního řízení dlužníka OKD, a.s. (Dlužníka) a incidenčního sporu pod sp. zn. 32 ICM 2328/2017, zveřejněn rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2017 (dále jen „**Rozsudek VZP**“), řešící odpůrčí žalobu insolvenčního správce vůči právním úkonům Dlužníka spočívajícím v provedení peněžitého plnění v prospěch zdravotní pojišťovny po zahájení insolvenčního řízení, jež je vůči Dlužníku vedeno. Jde tedy o stejný právní základ, jako v tomto sporu.
2. Jelikož v Rozsudku VZP Krajský soud v Ostravě svým právním názorem vybočuje s ustálené judikatury vyšších soudů, a je pravděpodobné, že Krajský soud v Ostravě stejně jako v Rozsudku VZP, vůči kterému žalobce podal odvolání, rozhodne v souladu se svým odlišným právním posouzením i v tomto řízení, podává žalobce toto vyjádření, ve kterém blíže rozebírá ustálenou judikaturu vyšších soudů (Vrchního soudu v Praze).
3. Žalobce v rámci svého vyjádření vychází z těchto skutečností:
 - a) skutkové okolnosti Rozsudků Vrchního soudu v Praze sp. zn. 104 VSPH 791/2016 ze dne 28. 11. 2016 (dále jen „**Rozsudek VS I**“) a sp. zn. 102 VSPH 853/2016 ze dne 16. 2. 2017 (dále jen „**Rozsudek VS II**“), (Rozsudek VS I a Rozsudek VS II dále též jako „**Rozsudky VS**“) dopadají i na toto řízení a Krajský soud v Ostravě by se s jejich závěry měl v souladu s ust. § 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, řádně vypořádat, neboť každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích, a pokud by byl právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky,
 - b) peněžní prostředky na účtu Dlužníka byly součástí majetkové podstaty Dlužníka, neboť se **nemůže jednat o peněžní prostředky zaměstnanců**, a
 - c) pohledávka zdravotní pojišťovny (představující pojistné hrazené ze mzdy zaměstnanců Dlužníka) nevzniká pojišťovně za zaměstnanci, ale za zaměstnavatelem a **zdravotní pojišťovna proto není věřitelem zaměstnanců**, ale věřitelem Dlužníka.
4. Jelikož i v tomto řízení se jedná o určení neúčinnosti právního úkonu (jednání) úhrady pojistného zdravotního pojištění za zaměstnance (za období měsíce dubna 2016), pak došlo k provedení těchto plateb v rozporu s ust. § 111 insolvenčního zákona (dále jen „**IZ**“).

II. Podrobná argumentace

Ad a) Nutnost aplikace Rozsudků VS

5. V Rozsudcích VS se Vrchní soud v Praze zcela jasně zabýval charakterem povinnosti hradit veřejné zdravotní pojištění, když veřejnoprávní předpisy upravující veřejné zdravotní pojištění jasně rozlišují, kdo je povinen hradit pojistné a konkrétně z jakých prostředků je pojistné hrazeno. V Rozsudku VS I se již Vrchní soud v Praze zabýval otázkou pojistného, které je povinen hradit (a rovněž odvádět) za své zaměstnance zaměstnavatel (dále jen „**pojistné za zaměstnavatele**“), či o pojistné, které je povinen hradit zaměstnanec, avšak odvádí jej zaměstnavatel (dále jen „**pojistné za zaměstnance**“).
6. Na mnoha místech Rozsudku VS I, tak i předcházejícího rozsudku Městského soudu v Praze, sp. zn. 190 ICm 3284/2015 (dále jen „**Rozsudek MS I**“), je výslovně uvedeno, že **jde o dlužné pojistné na veřejné zdravotní pojištění za zaměstnance dlužníka** za měsíc květen 2014. Jde tedy o naprosto totožnou situaci, jako v předmětné žalobě vedené proti žalovanému.

7. Žalobce cituje stranu 4 posledního odstavce Rozsudku MS I:

*„V daném případě má soud za to, že dlužník **plnil dlužné pojistné na veřejné zdravotní pojištění za zaměstnance dlužníka** za měsíc květen 2014 dle zák. č. 529/1992 Sb. o pojistném na veřejné zdravotní pojištění v platném znění měl tak splnit povinnost danou zvláštním zákonem dle § 111 odst. 2 INSZ. A to za období květen 2014 tedy před zahájením insolvenčního řízení na dlužníka. Odvádění těchto plateb je navíc běžným hospodařením dlužníka, které nezmenšilo jeho majetkovou podstatu a pokud by dlužník tyto platby neprovedl, neodvedení pojistného za zaměstnance by bylo porušení § 241 trestního zákona a dlužníkovi by hrozilo trestní stíhání za to čemuž tak dlužník za dané období zabránil.“*

8. Jak v Rozsudku VS I, tak v Rozsudku MS I je výslovně uvedeno (stejně jako v tomto řízení), že **se jednalo o část pojistného za zaměstnance**. Proto žalobce již v žalobě argumentoval Rozsudkem VS I i **odkazem na trestní odpovědnost**. Argumentaci o případné trestní odpovědnosti přitom VS v Praze odmítl s tím, že trestní odpovědnost nemá vliv na neúčinnost provedené platby a navíc odkazem na judikaturu NS ČR zpochybnil i to, že by neodvedením v dané situaci mohlo k této trestní odpovědnosti dojít (neboť zaměstnavatel - dlužník - byl v úpadku a musel se řídit pravidly insolvenčního zákona). Podstatné je, že **pokud by se nejednalo o pojistné za zaměstnance, pak by vůbec nebyla trestněprávní argumentace relevantní a ve věci by nebyly rozebírány – nezaplacení pojistného za zaměstnavatele totiž není trestné**.
9. Je třeba si uvědomit, že § 241 trestního zákoníku (Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby) zní takto: Kdo ve větším rozsahu nesplní jako zaměstnavatel nebo plátcе svoji **zákonnou povinnost odvést za zaměstnance** nebo jinou osobu daň, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti nebo pojistné na zdravotní pojištění, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.
10. Judikatura NS ČR (např. rozhodnutí č. 30/2001 Sb. rozh. tr.) jasně uvádí, že předpokladem trestní odpovědnosti konkrétní osoby za trestný čin neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby podle § 241 odst. 1 písm. a), odst. 2 trestního zákoníku je, aby **zaměstnavatel svým zaměstnancům z hrubé mzdy skutečně srazil příslušné částky na povinné odvody, aniž by je dále odvedl**.
11. Stejně tak uvádí komentářová literatura: Ustanovení § 241 odst. 1 se tedy nevztahuje na tu část pojistného na sociální zabezpečení (včetně příspěvku na státní politiku zaměstnanosti) a pojistného na zdravotní pojištění, které platí v zákonem stanovené výši přímo zaměstnavatel (organizace či malá organizace) jako poplatník u pojistného na sociální zabezpečení [§ 7 odst. 1 písm. a) zák. č. 589/1992 Sb.] a u pojistného na zdravotní pojištění (§ 9 odst. 2 zák. č. 48/1997 Sb.).¹
12. Jinými slovy – trestní sankce hrozí právě a jen za tu část pojistného, která se odvádí za zaměstnance, která byla sražena z jeho mzdy. Vzhledem ke skutečnosti, že v Rozsudku MS I i Rozsudku VS I bylo případnou trestní odpovědností argumentováno, **je tak zcela zřejmé, že Rozsudek VS I se zabýval právě pojistným za zaměstnance**.
13. Na místě je rovněž uvést, že i když v případě Rozsudku VS II byl úpadek řešen konkursem, kdy zaměstnancům dlužníka nebyla uhrazena mzda, zatímco v případě Dlužníka je úpadek řešen reorganizací, jsou tyto okolnosti zcela irelevantní. Mzda a pojistné na zdravotní pojištění jsou pohledávky z odlišných právních titulů, když rovněž jejich prioritní postavení dané IZ je odlišné. Dle ustanovení § 169 odst. 1 písm. a) IZ se mzdy uspokojují, bez ohledu na to kdy vznikly, kdykoliv po rozhodnutí o úpadku, zatímco **pojistné na veřejné zdravotní**

¹ ŠÁMAL, Pavel. § 241 [Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby]. In: ŠÁMAL, Pavel, GRIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. Trestní zákoník (EVK). 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 2442.

pojištění je uspokojováno kdykoliv po rozhodnutí o úpadku jen v případě, že vzniklo po rozhodnutí o úpadku. Není tedy podstatné, zda majetková podstata umožňuje či neumožňuje úhradu pojistného či mzdy – podstatné je, že pojistné vzniklé před rozhodnutím o úpadku být hrazeno nemá (v souladu s ustanovením § 111 IZ), **zatímco mzdy ano** (v souladu s ustanovením § 169 odst. 1 písm. a)). Rovněž způsob řešení úpadku dlužníka je pro posouzení ne/účinnosti právních úkonů dlužníka naprosto irelevantní, relevantní je pouze hrazení předúpadkových závazků v rozporu s ustanovením § 111 IZ.

14. **Vzhledem k výše uvedenému se tak Rozsudek VS I (a obdobně i Rozsudek VS II) na danou věc plně aplikuje, neboť v něm byla řešena naprosto totožná situace, kdy dlužník odvedl po zahájení insolvenčního řízení pojistné za zaměstnance v rozporu s ustanovením § 111 IZ a Vrchní soud v Praze konstatoval, že šlo o neúčinné právní jednání (provedená platba na účet žalované). Rozsudky VS představují ustálenou praxi Vrchního soudu v Praze a Krajský soud v Ostravě se musí s touto problematikou přesvědčivě vypořádat.**

Ad b) Peněžní prostředky jako součást majetkové podstaty Dlužníka

15. Podstatné pro posouzení dané věci rovněž je, že žádný právní předpis nestanovuje, že část peněžních prostředků určená k úhradě pojistného za zaměstnance není v majetku a dispozici zaměstnavatele – Dlužníka. Ani Zákon o pojistném (č. 592/1992 Sb. o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění) nestanovuje, že by nějaká konkrétní část majetku zaměstnavatele přestala k určitému datu být jeho vlastnictvím, resp. že by nebyla součástí jeho majetkové podstaty. Pak by totiž nemusely zdravotní pojišťovny vymáhat „své pohledávky“ po zaměstnavatelích – měly by jasnou část majetku zaměstnavatele alokovanou pro sebe. Toto však neplatí a zdravotní pojišťovny samozřejmě pohledávky vymáhají.

16. Pro srovnání žalobce odkazuje např. na ustanovení § 37a horního zákona, který výslovně stanoví, že rezervní prostředky umístěné na zvláštním účtu k zajištění vypořádání důlních škod nesmějí být zahrnuty do majetkové podstaty:

(6) Peněžní prostředky či jiná aktiva umístěná k tíži zvláštního vázaného účtu podle odstavce 5 nesmějí být předmětem zajištění, nesmějí být zahrnuty do majetkové podstaty a nepodléhají výkonu rozhodnutí ani exekuci.

17. Ohledně prostředků k úhradě zdravotního pojištění však takto žádný zákon nestanoví ničeho – není pro ně stanoven jakýkoli zvláštní režim, rozhodně tak nestanoví Zákon o pojistném v ustanovení § 5 odst. 1 (ani jinde).

18. Žalobce opětovně odkazuje na Rozsudek VS I - když se, jak výše rozvedl, právní případy Rozsudky VS řešené shodují s právním případem žalobce v podstatných znacích - kde je výstižně argumentováno takto:

„V této souvislosti nelze přehlédnout, že právní předpisy ukládají soukromoprávním subjektům řadu finančních (či jiných) povinností a že jistě nebylo úmyslem zákonodárce preferovat bez dalšího všechny závazky dlužníků vůči státu před závazky vůči ostatním věřitelům, neboť to by se podle odvolacího soudu projevilo výslovně buď v citovaném ustanovení, nebo v zařazení takových závazků dlužníka mezi přednostní pohledávky. Ostatně to, že plnění na sociální pojištění a státní politiku zaměstnanosti není považováno za plnění dle zvláštního právního předpisu, plyne i z toho, že insolvenční zákon obsahuje v § 168 InsZ výslovnou úpravu podmínek, za nichž mohou být tyto pohledávky v insolvenčním řízení hrazeny, přičemž při opačném výkladu by tato úprava byla nadbytečná.“

19. **Prostředky určené na mzdy (ze kterých se pojistné strhává) jsou až do okamžiku připsání na účet zaměstnance stále a jen majetkem zaměstnavatele.** Zaměstnanec má za zaměstnavatelem pohledávku (na zaplacení mzdy) a zaměstnavatel má tomu odpovídající závazek – **s prostředky na bankovním účtu to přece nemá vůbec nic společného.** Stejně

tak má zdravotní pojišťovna pohledávku za zaměstnavatelem (od prvního dne měsíce následujícího) a zaměstnavatel má tomu odpovídající závazek vůči pojišťovně (žádné peníze či jiný majetek Dlužníka není zákonem alokován k uhrazení této pohledávky).

20. Nelze přece tvrdit, že prostředky na jednom bankovním účtu zaměstnavatele (třeba 1 milion Kč) jsou rozděleny (vlastnicky) mezi různé osoby – tedy pokud mají zaměstnanci nárok na výplatu (např. 400 tis. Kč pro všechny), tak že 600 tis. Kč patří zaměstnavateli a 400 tis. Kč už mu nepatří, ale patří zaměstnancům. Taktový závěr je naprosto absurdní a popírá veškerou judikaturu i právní teorii.
21. **Proto logicky ani peněžní prostředky na stejném účtu, jehož majitelem je Dlužník, nemohou být v jakékoli části (zde ve výši platby na pojistné za zaměstnance) majetkem někoho jiného** (např. zaměstnanců či zdravotní pojišťovny) **než zaměstnavatele** (Dlužníka).
22. Ohledně otázky, zda Platby byly vyvedeny právě z majetkové podstaty Dlužníka, žalobce odkazuje na své podání ze dne 24. 8. 2017, body 5. až 14. Pokud by soud dospěl k závěru, že tyto peněžní prostředky nejsou součástí majetkové podstaty, musí tento závěr náležitě odůvodnit - takový názor nemá oporu ani v právní úpravě ani v ustálené judikatuře. Konstatování, že tato část peněžních prostředků na účtu Dlužníka, byla zaměstnanců, je naprosto nedostatečné, není-li opřena o zákon či o konstantní judikaturu.

Ad c) Pohledávka zdravotní pojišťovny za zaměstnancem

23. Žalobce si rovněž dovoluje uvést, že jak vyplývá z veřejnoprávních předpisů (Zákonu o pojistném a zákonu č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů), není to zaměstnanec, který je dlužníkem pojišťovny, ani jejím ručitelem – takový status a zároveň povinnosti by mu musel zaměstnanci příslušný zákon ukládat, a to neukládá.
24. Žalobci není známo jediné rozhodnutí soudů ČR (ani zdravotní pojišťovny), jímž by bylo rozhodnuto o povinnosti zaměstnance hradit pojistné na veřejné zdravotní pojištění zdravotní pojišťovně, tedy rozhodnutí, jež by řešilo žalobu na zaplacení podané ze strany zdravotní pojišťovny vůči zaměstnanci.
25. Nelze proto dospět k závěru, že pojistné na veřejné zdravotní pojištění za zaměstnance je pohledávkou zdravotní pojišťovny za zaměstnanci Dlužníka, ale naopak pohledávkou zdravotní pojišťovny za Dlužníkem a tedy zaplacením předmětného pojistného dochází ke zmenšení majetkové podstaty Dlužníka, čímž došlo ke zvýhodnění žalovaného jako věřitele Dlužníka. Pokud by nadepsaný soud dospěl k jinému závěru, ten by byl zcela rozporný s obecně přijímaným a judikovaným výkladem povinností (závazků) daných právními předpisy, jelikož ho nelze opřít o jakékoli ustanovení jakéhokoli právního předpisu.

III. Závěr

26. **Vzhledem k výše uvedenému trvá žalobce na svém návrhu a má za to, že Platby jsou v souladu s ustanovením § 111 odst. 3 InsZ vůči věřitelům neúčinné, a proto nadále trvá na svých žalobních tvrzeních a navrhuje, aby Krajský soud v Ostravě vyhověl žalobě, jak byla podána.**

Podáno s účtou

Za Ing. Lee Loudu

insolvenčního správce dlužníka OKD, a.s.

JUDr. Dušan Dvořák, advokát v plné moci